بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2017/HC-A/136
- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޒައިދުން އަލީން
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސ. އަސްރަރުން / ސ.ފޭދޫ
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A148678
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ. ކުރުގަސި / ސ.ފޭދޫ

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 03 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1438 / 02 މާރިޗު 2017 * ނިމުނު ތާރީޚު: 15 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1438 / 14 މާރިޗު 2017
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރު
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު ([illegible])
- އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚު: 22 މާރިޗު 2017

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫން ކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ކ. [illegible] / ސ. [illegible]، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- **[illegible] [illegible]:**

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެ އަމުރުގައި، ކ. [illegible] / ސ. [illegible]، [illegible] [illegible] މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާގެ [illegible] 2017 ފެބްރުއަރީ 22 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:24 އިން ފެށިގެން 2017 މާރިޗު 07 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:23 ގެ ނިޔަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible].

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށް ބުނެ ސ. [illegible]، [illegible] [illegible]

ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރަމުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅައި، އެ ނުކުތާތަކާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރަހައްދުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވިއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2010/SC-A/19 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން ޝަރީޢަތް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކުށެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ލިބިފައިނުވިޔަސް ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން އަމުރުކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ކ. މާލެ / ހ. އަސްރަހަދު، ޢަބްދުއްރަޙީމްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރަހައްދުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރަހައްދުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ދަފްތަރުން ދަޢުވާކުރުމާއި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ވިދާޅުވުންތަކުގެ މައްޗަށް ސަރީޙަ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބެލުމުން، މި މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ކ.މާލެ / ހ. އަސްރަހަދު، ޢަބްދުއްރަޙީމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ދައުލަތުގެ އިސްތިޤްލާލިއްޔަތާއި ސަލާމަތަށް ނުރައްކާ ހުރި [illegible] / [illegible]

ވީރުން ދަޢުވާ ވާހަކަ ސާބިތުކުރާ އަޑުއެހުމުގައި، ހުށަހެޅުން ގެންގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހުށަހަޅުއްވުމުގެ މުވާސަލާތުގައި ޚިދުމަތްދޭ ސަރވަރުގައި ރެކޯޑުކުރެވިފައިވާއިރު 2017 ފެބްރުއަރީ 22 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:24 އިން ފެށިގެން 2017 މާރިޗު 07 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:23 ގެ ނިޔަލަށް ޑިސްޕްލޭ ޓަވަރު ކޯލް އެދުމެއްގެން ކަނޑައެޅޭ ތަރުތީބުގައި އެއް ބަންދުކުރުމުގައި ބެހެއްޓުން އަދި ހުކުމްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގައި ހަވާލުކުރެވުނު މައްސަލަ ފޮނުވުން ޑޭޓާ ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/156770 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ހުކުމުގެ ކޮޕީ" އެއް ބަޔާނާއި ޖަވާބު އަދި އިތުރު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ބަންދުކުރި ސަފްހާތަކުން ބަންދުކުރުމުގެ ބަޔާން، މީގެ ދަށުން ލިބިދޭ ދުޖެހިފައިވާ ސަލާމަތުން ނުކުތާތަކުން ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ފެނިގެއްޖެ، މީގެ ދަށުން ލިބިދޭ ހުރި ނަޒާހަތުން މަސައްކަތްކުރުމުން ފެނިގެއްޖެ، މީގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޝަކުވާތަކުން ފެނިގެންދާނަމަ އިސްވެބަޔާންވެދިޔަ ފަދަ ބެލުމަކީ އަރިހުގައި ހުށަހަޅާފައެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި މީހުންގެ ބަންދާއި ގުޅޭ ނިންމުމުގައި ހުކުމާއި ބަޔާން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ހައްޤުތަކާއި ކުރިމަތިލާ މައްސަލަ ބަންދުގައި ގެންގުޅޭ ނިންމުމުގެ ގޮތުގެ ބާވަތް" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ސަފްހާއިން ކުރިން ޙާލަތުތަކުގައި، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ހައްޤުތަކާއި ކުރިމަތިލާ މައްސަލަ ބަންދުގައި ގެންގުޅޭ ނިންމުމުގެ ގޮތުގެ ބާވަތް" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، ހުކުމްކުރެވުނު ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުމުގެ މުވާސަލާތުގެ ހުރި ޙާލަތުގެ ދަށުން ކުރިން ބަޔާންކޮށް ގުޅޭ ނަޒަރުން ޤާނޫނީ ދަށުން މުވާސަލާތު ކުރެވޭނެކަމަށް، ދަށުން ޤާނޫނީ ނިޒާމު ނިންމެވުމަށް، ދަށުން ހުށަހެޅިފައިވާ ބަންދުކުރުން ކުރިމަތިކުރުމުގެ ދުޖެހިފައިވާ ސަލާމަތުން ނުކުތާތަކުން ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ހުކުމްކުރުމަށް ނިންމަވާ، އެފަދަ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އެދޭ ބަޔާނުގެ ހުކުމް ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ އަރިހުން ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ އެއްގޮތަށް މިހެން ބަންދުކުރުމުގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ހެކިތަކާއި ނުރައްކާތެރިކަމުގައި ވިޔަސް، ޝަރީޢަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ކޮބައިކަމާއި، އެކަން ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ހުރި ދަތި މިންވަރަށްގެ އަދިވެސް ހުރިކަމާއި، އެކަމުގައި ހިފެހެއްޓޭނެ މިންވަރުގެ އަދަދަކީ ކޮބައިކަމާއި، ކުށުގެ ބާވަތަކީ ކޮބައިކަމާއި، ކުށުގެ ވަގުތު މިހާރު ކޮބައިކަމާއި، އެކަމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބަކީ ކޮބައިކަމާއި، ޝަރީޢަތުކުރެވޭ މީހާ ހިފައި ދަޢުވާކުރުމުގެ ބިރުވެރިކަމާއި ހުރިކަމާއި، ހުކުމްތަކުގެ ހުށަހެޅޭ ނަތީޖާތަކުގެ ބާރު ހުރި ވަރަކަށްކަން ފެނިއްޖެނަމަ ވަކިކޮށްދެވޭނެކަމަށްކަމަށް ސާފުކޮށް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 މަސްއަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ވީމާފަހު ކަމަށް، ޖިނާއީ އިޖްރާއާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ވަކީލުންނާއި ދިފާޢުގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކާއި، ބަލާއިރު ތުހުމަތުކުރެވޭ އެމީހާ، ތިމާގެ ސިއްޙަތު ރަނގަޅުކަމުގެ ލިޔުންތަކާއި، ހުށަހެޅި ފަހުން، ހަމައެއާއެކު ކުށުގެ ޝަރީޢަތުގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުން، މަސްއަލައާ ގުޅޭ ހެކިން ފުރިހަމަވާ ކަމަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ކުރިއަށް ދާނެ ކަމަށާއި، ޖިނާއީ އަދާލަތުގެ ނިޒާމަށް ބުރޫއަރާނެ ޙާލަތެއް މަސްއަލައާއި ގުޅުވައި ހިފެހެއްޓުމަށް ގެންދާ ބޭނުންކުރިކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާއިރު، އަދި ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓްގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާ ބެހޭ ވެރިވޭ ޓޫރިސްޓް ސަރުޓިފިކެޓުގެ ނަންބަރު MF/156770 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ފޯމު" ގެ ބައިވެރިވާ މީހުން، މި މައްސަލައިގައި ކުރިއަށް ޖިނާއީ އަދާލަތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު އިތުރު ދިނުމަށްގެ ހުރި ބާރުތަކެއް ހިފެހެއްޓުމަށް ފުރުޞަތުނުދެވޭކަމެވެ.

އަދި މި މައްސަލައިގައި ވެރިފައިވާ ޓޫރިސްޓް ސަރުޓިފިކެޓުގެ ފަރާތުން ދިނުމަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ދަތިކަމަށް ވިސްނާ މައްސަލައާއި ގުޅުވައި ދަށުން ފަރާތްތަކުގެ ކޮންމެ ނުކުތާއެއްގެ ބައި އަދި ފަރާތްތަކުގެ އަރިހުގައި ބަލާ ހިފެހެއްޓުމަށްކަމަށް، އަދި މައްސަލައިގައި ހުރި ހެކިތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމަށް ޖިނާއީ އަދާލަތުގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށް ޓޫރިސްޓް ސަރުޓިފިކެޓުގެ ފަރާތުން

ބުނެފައިވާކަން [illegible]، މައްސަލާގެ ޙާލަތާއި، ބާވަތާއި، އަދި މައްސަލާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މި ފަދަ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަނެއްކާ ސަބަބުން [illegible] [illegible] ނުރައްކާތެރި [illegible] މި މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ފަނޑިޔާރުންނަށް ފެންނަކަމެވެ.

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންވެ ދިޔަ ސަބަބުތައް އެ ފަދައިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރަކީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި އެއްވެސް ފަނޑިޔާރަކަށް ނުފެނެއެވެ.

• ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/1393 ކޯޓު އަމުރަކީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމުގައި ބަލާނެ ކަމެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.